

Forvaltning:
Familie og Beskæftigelse

Ansvarlig afdeling:

Børn og familieafdelingen

Pejlemærke i sundhedspolitik:

Lighed i sundhed

**Anbefaling fra Forebyggelsespakke
 (Hvilken/nej):**

Tobak:

Samarbejde internt om henvisning til rygestoptilbud

Opsøgende rekruttering til rygestoptilbud

Alkohol:

Handlevejledninger ved bekymring om alkoholproblemer i familier

Tidshorisont:

Opstart: 2019

Fuldt implementeret: 2022

Se tidshorisont for hvert enkelt tiltag under beskrivelsen

Problemstilling:

Tobak og alkohol forklarer en stor del af den sociale ulighed i sundhed. Derfor er det særligt vigtigt at forebygge rygestart og tidlig alkoholdebut blandt børn og unge, fremme rygestop og skadelig forbrug generelt samt skærme børn og unge i forhold til skadevirkninger fra andres forbrug.

Tobak

"Udsættelse for tobaksforurennet luft øger risikoen for at udvikle flere former for kræft, hjertekarsygdomme, astma og infektioner i luftvejene. Børn er særligt sårbare over for røg i omgivelserne" (Sundhedsstyrelsens forebyggelsespakke Tobak)

I Aalborg kommune ses i forhold til tobak:

- Stigning i rygere blandt kvinder under 45 år og mænd under 35 år dvs. forældrealdersgruppen (Sundhedsprofilen Aalborg kommune, 2017)
- De fleste rygere får deres rygedebut efter 8 klasse. Svarene viser, at i 8. klasse er det 3%, der ryger cigaretter, mens 2% ryger e-cigaretter. Samme andel ryger vandpibe, og 1% bruger snus. De nærmere analyser vil vise, i hvilken grad det er de samme unge, der anvender flere "rygeformer".
- Stigning i unge mænd (16-24år) der ryger (svag stigning hos kvinder)
- Udsatte – hvis udsatte ligner førtidspensionister så svarer det til at 41% er daglige ryger og 24 % er storrygere i Aalborg Kommune. Ser man imidlertid på den nationale sundhedsprofil for udsatte, så angiver 74% at de ryger hver dag og kun 11% angiver at de aldrig har røget. (SUSY Udsat 2017, Statens Institut for Folkesundhed)

Alkohol

"I Danmark vokser ca. 122.000 børn mellem 0-18 år op i familier med alkoholproblemer. I alt vurderer 632.000 voksne danskere, at der er vokset op i familier med alkoholproblemer" (Sundhedsstyrelsens forebyggelsespakke Alkohol)

"Børn fra sårbare familier, dvs. familier med fx alkoholproblemer eller psykisk sygdom, er særligt udsatte for sociale og psykiske problemer senere i livet. Cirka 12 procent af børn vokser op i en familie med et alkoholproblem"

Udsatte. Ser man imidlertid på den nationale sundhedsprofil for udsatte, så angiver 30% at de sjældent eller 27% aldrig drikker alkohol. Samtidig angiver dog 19 % af de drikker alkohol hver dag eller næsten hver dag. (SUSY Udsat 2017, Statens Institut for Folkesundhed)

Beskrivelse af indsats (indhold):

Indsatsen rummer følgende tiltag på baggrund af anbefalinger i forebyggelsespakkerne samt aktuel status i BFA:

Tobak:

10: Styrke samarbejde internt om henvisning til rygestoptilbud

Indskrive metoden "Very Brief Advice – Meget kort rådgivning om rygestop" i 0-6 årsområdets retningslinjer for forældresamtaler, således at der systematisk spørges til forældrenes rygevaner samt tilbydes henvisning til rygestoptilbud i kommunen. Tandplejen og sundhedsplejen spørger allerede systematisk til rygning, hvilket ønskes fastholdt. Tiltaget kan igangsættes og implementeres fra start 2019.

11: Udbrede opsøgende rekruttering til rygestoptilbud.

Der findes allerede i BFA opsøgende indsætter i arenaer, hvor målgrupper, som af forskellige årsager kan have vanskeligt ved at opsøge rygestopkurser i sundhedscenteret har mulighed for at deltage. Det gælder fx rygestopvejleder tilknyttet fritidscentre og det gælder fremskudte indsætter i særlige boligområder fx Aalborg Øst. Det er aftalt med Sundhed og Kulturforvaltningen, som forestår finansieringen, at vores fritidscentres tilbud om rygestopvejledning udbredes så det bliver kommunedækkende. Opstart og implementering 2019

Alkohol:

12: Handlevejledninger ved bekymring om alkoholproblemer i familier

BFA ønsker at investere i vedligeholdelse af kompetencer hos nøglepersoner i dagtilbud 0- 6 år samt nøglepersoner i fritidscentre i forhold til handlevejledninger og opsporing af alkoholproblemer i familier. Helt konkret ønskes et opfølgingskursus til nuværende nøglepersoner på dagtilbudsområdet samt prioritering af uddannelse til nye medarbejdere. Udvikling og afdækning af behov kan foretages første halvår af 2019 med henblik på senere gennemførelse af kompetenceudvikling. Opstart 2019 med forløb frem til 2022

BFA vil arbejde for fælles sprog og vejledninger i Håndbog på tværs, nøglepersonkurser og materiale i forlængelse af Rusmiddelstrategien. Opstart 2019 – 2020

Forventet resultat:

- Flere forældre vil få kendskab til kommunens rygestoptilbud, hvormed sandsynlighed for rygestop øges.
- Flere nødvendige samtaler omkring alkohol gennemføres i dagtilbud og fritidscentre

Målgruppe (afgrænsning evt. inklusionskriterier):

- Forældre til børn i 0-6 årsområdet som ryger
- Rygere, som ønsker at stoppe med at ryge, men ikke opsøger vanlige tilbud fx sårbare unge
- Forældre med alkoholproblemer

Aktører:

- Sundhed og Kulturforvaltningen
- Medarbejdere og nøglepersoner i 0-6 årsområdet, fritidscentre og botilbud- samvær og aktivitetstilbud

Sammenhæng til eksisterende indsatser:

BFA bidrager systematisk med forebyggelsestiltag, som er vigtige jf. anbefalinger i forebyggelsespakkerne Tobak og Alkohol. Det gælder fx Center for Tværfaglig Forebyggelses forebyggelsesseminarer i 6. klasse og 8.klasse vedr. tobak, alkohol, stoffer m.v. Ligesom det gælder Misbrugskonsulenternes forebyggelsesarbejde på erhvervsskoler, gymnasier mv. Sidst er både tilbud til børn i familier med misbrug, samt misbrugsbehandling forankret i BFA.

Tiltag i forhold til alkohol skal ses i sammenhæng med

- Rusmiddelstrategi 2016- 2019 – sammen om mindre misbrug og mere sundhed
- Den Tværsektorielle Grundaftale. Familieambulatoriet- Samarbejdsaftale mellem Region Nordjylland og de nordjyske kommuner om den tidligere tværsektorielle indsats i forhold til børn fra misbrugsfamilier.

